

Bibliotheek van het federaal Parlement

De anonieme bevalling

dossier nr. 98 – 20.06.2005

Deze elektronische versie maakt het mogelijk alle documenten van de papieren versie te raadplegen, die in elektronische vorm bestaan. Dit laatste is niet het geval voor bepaalde artikels van doctrine, die enkel in de papieren versie beschikbaar zijn. Deze papieren versie is voorbehouden aan de leden en de diensten van het federale Parlement.

Alle elektronische adressen waren toegankelijk op de datum van verschijning van het dossier.

Het is echter altijd mogelijk dat bepaalde adressen worden afgeschaft of veranderd.

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	2
BELGIË.....	10
Wetgeving.....	10
Parlementaire documenten.....	10
Rechtsleer.....	10
Verslag.....	10
FRANKRIJK.....	11
Wetgeving.....	11
Rechtsleer.....	11
Rechtspraak.....	11
LUXEMBURG.....	12
Wetgeving.....	12
Verslagen en rechtsleer.....	12
NEDERLAND.....	13
Wetgeving.....	13
Parlementaire documenten – Vragen en antwoorden.....	13
Rechtsleer en rechtspraak.....	13
DUITSLAND.....	14
Wetgeving.....	14
Arrest van het Grondwettelijk Hof van 31/01/1989 BverfGE79, 256	
Kenntnis der eigenen Abstammung.....	14
Parlementaire documenten.....	14
Rechtsleer.....	14
ITALIË.....	15
Wetgeving.....	15
Rechtsleer.....	15
Interessante links.....	15
VERGELIJKEND RECHT.....	16

Bibliotheek van het federaal Parlement

De anonieme bevalling

dossier nr. 98 – 20.06.2005

INLEIDING

In België bestaat de mogelijkheid tot anonieme bevalling niet. Uit de combinatie van de artikels 57, 2° en 312 § 1 van het Burgerlijk Wetboek volgt dat de vermelding van de naam van de moeder in de geboorteakte verplicht is en dat daardoor automatisch de afstamming aan moederszijde wordt vastgesteld. Er zijn strafsancities voorzien bij onregelmatigheden bij de geboorteaangifte. In 1998 werd het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek ertoe gebracht zich uit te spreken over de problematiek van de clandestiene bevallingen van moeders in een noodsituatie en over de mogelijkheid de anonieme bevalling toe te laten. In zijn advies van 12 januari 1998 heeft het Comité een analyse gemaakt van de ethische problemen die zich bij een anonieme bevalling voordoen in hoofde van de verschillende betrokkenen (kind, moeder, vader, adoptanten en zorgverstrekkers) en heeft het zich uitgesproken voor een hervorming van de huidige wetgeving. Het uitgebrachte advies was echter niet unaniem; twee standpunten werden verdedigd. Voor sommigen moet de regel van het anonimaat die de kinderen definitief van hun wortels zou afsnijden, niet strikt worden toegepast, maar moet toch hulp kunnen worden geboden aan vrouwen in een noodsituatie door een discrete bevalling mogelijk te maken, die niet definitief elk onderzoek naar de afstamming uitsluit. Voor anderen heeft de beveiliging van het leven van het kind voorrang op het recht van het kind zijn oorsprong te kennen en is de anonieme bevalling volkomen rechtmatig en ethisch aanvaardbaar.

Thans is er een wetsvoorstel hangend om de anonieme bevalling mogelijk te maken. De basisidee is dergelijke bevalling toe te laten in voorwaarden die het evenwicht bewaren tussen enerzijds het belang van het kind om zijn biologische afkomst terug te kunnen vinden en anderzijds dat van de moeder die een sociaal leven zonder het kind heeft uitgebouwd. Het voorstel laat een medische en psychologische omkadering van de zwangerschap toe bij een vrouw die anoniem wil bevallen. Concreet zou de moeder kunnen vragen dat haar identiteit niet wordt vermeld in de geboorteakte, maar zou zij de mogelijkheid hebben bij de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer onder gesloten omslag alle inlichtingen neer te leggen die zij wil opdat het kind zijn afkomst zou kunnen terugvinden. Het geheim van de identiteit van de moeder kan enkel op vraag van het kind worden opgeheven en met haar toestemming.

In Frankrijk werd het recht op anonieme bevalling door de wet n° 93-22 dd. 08/01/1993 in het Burgerlijk Wetboek ingeschreven. Voordien was de anonieme bevalling reeds gedurende verscheidene eeuwen mogelijk en was zelfs ingeschreven in de teksten van 1793, ten tijde van de revolutie. Thans biedt art. 341-1 van het Burgerlijk Wetboek aan elke vrouw, ongeacht haar nationaliteit en burgerlijke staat

Bibliotheek van het federaal Parlement

De anonieme bevalling

dossier nr. 98 – 20.06.2005

(b.v. leeftijd, al dan niet gehuwd), de mogelijkheid bij haar opname in een publieke of privé-instelling uitdrukkelijk te vragen om anoniem te bevallen en derhalve haar identiteit geheim te houden. De naam van de moeder wordt dus niet vermeld in de akte van geboorte van het kind, geboren uit X, en door een juridische fictie wordt de vrouw geacht nooit bevallen te zijn.

De inschrijving van het recht op anonieme bevalling in het Burgerlijk Wetboek heeft een weerslag op de afstamming : het kind geboren zonder afstamming zal niet meer de mogelijkheid hebben een vordering tot vaststelling van het moederschap voor de rechtbank in te stellen (art. 341 B.W.). Deze waarborg voor anonimiteit geldt echter enkel t.o.v. de vrouw die is bevallen. Na een anonieme bevalling kan het kind wel in rechte zijn verwekker opzoeken. Laatstgenoemde zal echter vaak afwezig geweest zijn bij de bevalling of zelfs onwetend hiervan. Wanneer de vader echter zijn kind voor de geboorte erkend heeft, maar die erkenning geen gevolgen kan hebben wegens een anonieme bevalling, voorziet de wet van 22/01/2001 een procedure om de vader toe te laten zijn naam in de geboorteakte van het kind in te schrijven (art. 62-1 B.W.).

Na een anonieme bevalling wordt het kind dat door de plaats van geboorte de Franse nationaliteit heeft verkregen, door de kraamafdeling overgedragen aan de dienst voor sociale hulp aan kinderen. Na twee maanden wordt het kind definitief toegelaten als 'staatspupil' en kan het worden geplaatst met het oog op adoptie. Bij volledige adoptie vervangt de rechterlijke uitspraak onherroepelijk de geboorteakte en zal er geen andere afstamming meer worden aanvaard. Vorderingen tot vaststelling van moederschap of vaderschap worden derhalve verboden. Ook een erkenning van vaderszijde wordt niet meer toegelaten.

Door de wet n° 96-604 dd. 05/07/1996 evolueerde de anonieme bevalling naar een geheime bevalling : de biologische moeder kan op elk ogenblik spontaan de geheimhouding van haar identiteit opheffen of niet-persoonsidentificerende gegevens doorgeven (b.v. betreffende haar gezondheid, leeftijd, fysieke kenmerken, de redenen van en omstandigheden waaronder zij afstand deed van het kind). De biologische vader kan eveneens op elk moment zijn identiteit of niet-persoonsidentificerende informatie meedelen. Deze inlichtingen zullen worden bewaard in het administratief dossier van het kind en kunnen enkel aan het kind worden meegedeeld als het er expliciet om vraagt.

Het kind geboren uit X heeft toegang tot zijn administratief dossier op basis van de wet n° 78-753 van 17/07/1978.

De wet n° 2002-93 van 22/01/2002 zorgt voor een tweede evolutie. Zij organiseert de mogelijkheden tot toegang tot afstammingsgegevens door de oprichting van een onafhankelijke en multidisciplinaire instantie, de "Conseil national pour l'accès aux origines personnelles" (Cnaop). De wet poogt zo art. 7 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind (het recht om in de mate van het mogelijke

Bibliotheek van het federaal Parlement

De anonieme bevalling

dossier nr. 98 – 20.06.2005

zijn ouders te kennen), dat door Frankrijk werd geratificeerd, in het interne recht in te schrijven.

De bepalingen inzake de Cnaop en de procedure van toegang tot afstammingsgegevens zijn opgenomen in de art. L 147-1 en volgende van de 'Code de l'action sociale et des familles'. De Cnaop vormt de tussenpersoon tussen de biologische ouders die het geheim van de afstamming vragen en het kind dat zijn afstamming wenst te kennen. Deze instantie is als enige bevoegd om de aanvraag van het kind geboren uit X te ontvangen, evenals de verklaringen van één van de biologische ouders om de geheimhouding op te heffen. Zij heeft ook de exclusieve bevoegdheid om de identiteit van laatstgenoemden mee te delen aan het kind of zijn afstammelingen. Dit gebeurt enkel na toestemming door de biologische ouder. De bepalingen van de wet zijn direct toepasbaar op elke aanvraag die wordt ingediend, zelfs wanneer die uitgaat van kinderen geboren vóór de inwerkingtreding van de wet.

De wet van 22/01/2002 maakt een discrete bevalling mogelijk, maar behoudt tevens het recht op anonieme bevalling zoals ingeschreven in het Burgerlijk Wetboek. Ook heden ten dage bestaat er in Frankrijk een consensus om dit recht te behouden. De wet van 2002 probeert een evenwicht te vinden tussen moeilijk te verzoenen belangen : die van de moeder, die van het kind, die van de vader en de broers en zussen en die van de adoptieouders. Zij wordt toch vooral geïnspireerd door de bezorgdheid om de gezondheid en de privacy van de moeder te beschermen. Het gaat vaak om een vrouw in nood die om diverse redenen vraagt om geheimhouding van haar identiteit. Het evenwicht wordt derhalve niet helemaal gerealiseerd : het recht van de moeder om te weigeren haar identiteit prijs te geven gaat voor op het belang van het kind zijn afkomst te kennen. Art. L 147-7 van de 'Code de l'action sociale et des familles' geeft trouwens aan het kind geen enkel recht tot toegang tot afstammingsgegevens.

De wet van 2002 begunstigt enkel de toegang tot gegevens over ouderlijke en familiale afstamming door twee nieuwe maatregelen. Ten eerste verplicht zij het personeel van de kraamafdeling de moeder ertoe uit te nodigen om, indien zij ermee instemt, bij haar bevalling niet-persoonsidentificerende gegevens mee te delen (over haar gezondheid en die van de vader, de oorsprong van het kind en de omstandigheden van de geboorte) evenals, op vertrouwelijke wijze (onder gesloten omslag) haar identiteit. Daarbij wordt haar informatie gegeven over de keuzemogelijkheden betreffende de geheimhouding en de mogelijkheden tot opheffing ervan evenals over de juridische gevolgen ervan voor het kind. Vervolgens vergemakkelijkt de wet de omkeerbaarheid van de geheimhouding van de identiteit, wat echter gebonden blijft aan de uitdrukkelijke toestemming van de gezochte persoon. Wanneer de Cnaop van een kind geboren uit X een aanvraag krijgt naar diens afkomst, contacteert deze instantie de moeder/vader om haar/zijn toestemming te vragen voor de opheffing van de geheimhouding. Ingeval er geen

Bibliotheek van het federaal Parlement

De anonieme bevalling

dossier nr. 98 – 20.06.2005

akkoord is, blijft de identiteit geheim daar de Cnaop over geen enkel dwangmiddel beschikt. Om de gezochte personen terug te vinden, beschikt de Cnaop over bepaalde onderzoeksmiddelen, maar zij handelt enkel op vraag van één der actoren : het kind, de vader of de moeder. In geval van overlijden van de moeder of de vader, deelt de Cnaop op vraag van het kind hun identiteit mee, tenzij er een andere wilsuiting is geweest n.a.v. een vraag tot toegang tot de afstammingsgegevens van het kind. Naast de vraag tot toegang tot de afstammingsgegevens door het kind of zijn afstammelingen, kunnen ook de verwekker of de verwekster die op zoek zijn naar hun kind, een aanvraag doen bij de Cnaop. Deze aanvraag wordt enkel bij het dossier gevoegd, want de Cnaop kan geen contact opnemen met het kind. Dit laatste heeft eveneens recht op eerbied voor zijn privé-leven.

Dit onevenwicht tussen het recht van de moeder enerzijds en dat van het kind en de vader anderzijds wordt bekritiseerd door een deel van de rechtsleer.

Sommigen stellen voor het kind een echt recht op toegang tot zijn persoonlijke afstamming te geven, zelfs als dit recht beperkt moet worden (b.v. enkel toegang tot niet-persoonsidentificerende gegevens) en dit speciaal gelet op de moeilijke situatie van kinderen geboren uit X, die niet werden geadopteerd (b.v. gehandicapte kinderen). Anderen vestigen ook de aandacht op de mogelijkheid de anonieme bevalling te misbruiken voor bedrog bij het moederschap (bij draagmoeders) of voor fraude bij adoptie.

Tengevolge van het complexe karakter van de vraag naar de toegang tot afstammingsgegevens en van de diversiteit tussen de Europese juridische systemen, heeft het Europees Hof voor de rechten van de mens in zijn arrest van 13/02/2003 aan de Franse Staat een zekere appreciatiemarge gegeven om maatregelen te nemen die de erkenning van de rechten in het Verdrag verzekeren. In de zaak 'Odièvre tegen Frankrijk' erkent het Hof dat het recht om zijn afstamming te kennen deel uitmaakt van het recht op eerbiediging van het privé-leven, zonder daarom te verklaren dat elk individu het recht heeft de identiteit van zijn biologische ouders te kennen. In casu had de eiseres, geboren uit X maar geadopteerd, reeds niet-persoonsidentificerende gegevens over haar biologische ouders verkregen. Daarbij moet worden opgemerkt dat de wet van 22/01/2002 nog niet was afgekondigd op het ogenblik dat het beroep bij het Europees Hof voor de rechten van de mens werd ingesteld. Eiseres beriep zich op een schending door de Franse wet van art. 8 (recht op eerbiediging van het privé-leven) en 14 (niet-discriminatie op basis van geboorte) van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Het Hof verwierp haar argumenten op basis van de superioriteit van het recht op leven, een waarde die wordt beschermd door de Franse wet die abortussen en ongecontroleerde achterlating van kinderen wil voorkomen.

Bibliotheek van het federaal Parlement

De anonieme bevalling

dossier nr. 98 – 20.06.2005

In het Groothertogdom Luxemburg is anonieme bevalling mogelijk. Indien de vader en de moeder van een natuurlijk kind of één van hen niet worden bekend gemaakt aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, wordt hiervan volgens art. 57 van het Burgerlijk Wetboek geen melding gemaakt in de registers. Indien een akte wordt opgemaakt betreffende een natuurlijk kind, maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand daarvan melding bij de bevoegde voogdijrechter. Indien het gaat om een kind van onbekende ouders, moet die kennisgeving binnen 24 u. gebeuren.

Wanneer de naam van de moeder niet in de geboorteakte is vermeld, bestaat principieel wel de mogelijkheid om de afstamming t.o.v. de biologische moeder op een latere datum te laten vaststellen.

Bij wet dd. 20 december 1993 werd het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind goedgekeurd. Daarbij werd in art. 2, 4° een reserve geformuleerd inzake art. 7 van het Verdrag en de praktijk van anonieme bevalling.

In 2000 werd door de nationale raadgevende Commissie voor ethiek een advies uitgebracht i.v.m. voornoemd verdrag en het recht van het kind om zijn biologische ouders te kennen. De Commissie formuleert de aanbeveling dat het systeem van anonieme bevalling zou bewaard blijven, zij het enigszins getemperd door bepalingen die het voor kinderen mogelijk maken om, ten minste binnen bepaalde grenzen, toegang te krijgen tot gegevens betreffende hun natuurlijke moeder en hun afkomst. Daarbij worden verscheidene mogelijke tussenoplossingen aangestipt en wordt o.a. gewezen op het onderscheid tussen persoonsidentificerende gegevens en andere en op de mogelijkheid bepaalde gegevens te bewaren in omstandigheden die het vertrouwelijk karakter ervan waarborgen.

In het jaarverslag 2004 van het Comité voor de Rechten van het kind wordt tengevolge van dossiers om iemands identiteit te achterhalen, een reflectie over de wetgeving inzake anonieme bevalling als één der prioriteiten voor 2005 naar voor geschoven. Het is de bedoeling in het najaar een verslag uit te brengen.

Tot slot kan worden opgemerkt dat in januari 2005 het Comité voor de Rechten van het Kind, een organisatie binnen de Verenigde Naties, nogmaals een aantal bedenkingen formuleerde bij het tweede rapport van het Groothertogdom inzake de toepassing van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Het Comité dringt erop aan dat het nodige zou worden gedaan om de praktijk van anonieme bevalling te voorkomen en af te schaffen. Indien anonieme bevallingen toch verder blijven gebeuren, dient Luxemburg de nodige maatregelen te nemen om informatie over de ouder(s) te registreren en op te slaan zodat het kind – zoveel als mogelijk en te gelegener tijd – de mogelijkheid heeft zijn/haar ouder(s) te kennen.

In Nederland bevatten de artikels 19 e.v. van boek 1, titel 4, van het Burgerlijk wetboek de basisbeginselen inzake de akten van geboorten. Deze beginselen worden verder uitgewerkt in het Besluit burgerlijke stand 1994. Hieruit blijkt dat in

Bibliotheek van het federaal Parlement

De anonieme bevalling

dossier nr. 98 – 20.06.2005

de akte van geboorte de familienaam en de voornamen van de moeder en de vader moeten worden vermeld. Ook dient de in verband met de aangifte van de geboorte over te leggen verklaring van een arts of een verloskundige o.a. de geslachtsnaam en de voornamen van de moeder te vermelden. Indien de naam, met inbegrip van de voornamen, van de moeder niet bekend is, wordt volgens art. 196 van boek 1 B.W. de geboorteakte opgemaakt volgens een bevel en overeenkomstig de aanwijzingen van het openbaar ministerie. De vermelding van de naam van de moeder is een voldoende bewijs voor de afstamming aan moederszijde.

Vermeldenswaard is het arrest van de Hoge Raad dd. 15 april 1994 in de zaak Valkenhorst, dat betrekking heeft op het recht om te weten van welke ouders men afstamt. De Hoge Raad neemt als uitgangspunt dat het algemene persoonlijkheidsrecht, dat de grondslag vormt voor grondrechten als het recht op respect van het privé-leven, recht op vrijheid van meningsuiting, ... ook het recht omvat om te weten van wie men afstamt. Laatstgenoemd recht is niet absoluut, er moet een belangenafweging worden gemaakt tussen het recht op weten en het geheimhoudingsrecht.

In de loop van de jongste jaren werden in de Tweede Kamer een aantal vragen geformuleerd i.v.m. de organisatie van een anoniem vondelingenluik. In 2003 stelde de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport dat tegen het opzetten van een vondelingenluik zware bezwaren bestaan, waarbij zowel de belangen van het kind als die van de moeder een rol spelen. Voor wat het kind betreft verwees zij naar het recht op informatie over de afstamming, zoals dat is vastgelegd in het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind. Voor wat betreft de moeder dient gestreefd te worden naar een goede hulpverlening in de bestaande noodsituatie. Bovendien is het te vondeling leggen van een kind een strafbaar feit. De betrokken Staatssecretaris sloot zich hiermee aan bij eerdere antwoorden van de staatssecretaris van Justitie.

In Duitsland is het debat inzake anonieme bevalling reeds jaren aan de gang, zowel bij het publiek, in de media en bij de betrokken beroepsgroepen als in de Bondsdag en de Bondsraad. Het opduiken van talrijke 'Babyklappen' of 'babyschuiven' in 2000 is daar niet vreemd aan, daar het talrijke problemen, inzonderheid juridische, oproept.

Een anonieme bevalling is door de wet niet toegelaten : het 'Personenstandsgesetz' verplicht elkeen, die kennis heeft van de geboorte van een kind of elke persoon die betrokken is bij een bevalling, de burgerlijke stand daarover in te lichten (art. 17 PSGE) en de naam van de moeder wordt opgenomen in de geboorteakte (art. 21 PSGE). Daarenboven vloeit het recht op kennis van de biologische afstamming voort uit het arrest van het federaal Grondwettelijk Hof van 31 januari 1989, dat is gebaseerd op de bescherming van de menselijke waardigheid (art. 1 van de

Bibliotheek van het federaal Parlement

De anonieme bevalling

dossier nr. 98 – 20.06.2005

Grondwet) in samenhang met het recht op de vrije ontwikkeling van de persoonlijkheid (art. 2 van de Grondwet).

Om de anonimiteit te bewaren, dienen de vrouwen die hun kinderen achterlaten in de 'babyschuif' in de clandestiniteit te bevallen. Daarom geven bepaalde ziekenhuizen aan vrouwen in moeilijkheden de mogelijkheid te bevallen zonder hun identiteit te moeten prijsgeven. Deze houding wordt geduld, maar is wettelijk niet toegelaten. Om hieraan te verhelpen, werden tijdens de 14de legislatuur (1998-2002) verscheidene wetsvoorstellen neergelegd, die echter op niets uitliepen. Tijdens de huidige legislatuur hebben de Commissies van de Bondsraad in september 2004 aanbevelingen geformuleerd m.b.t. het ontwerp van de deelstaat Baden-Württemberg dat een regeling van de anonieme bevalling beoogde. Dit punt werd echter ingetrokken op de agenda van de plenaire vergadering van de Bondsraad van 24/09/2004.

Voorname aanbevelingen voorzien de mogelijkheid van een geheime bevalling en, ingeval van een extreme conflictsituatie, van een anonieme bevalling. Opdat dit mogelijk zou zijn, is de vrouw verplicht zich te wenden tot een consultatiedienst die haar gekwalificeerde bijstand kan verlenen. Deze dienst wordt verzekerd door organisaties, die gespecialiseerd zijn in het oplossen van conflicten rond zwangerschap en die door de Staat erkend zijn. Hij controleert de nood- en conflictsituatie van de vrouw. Hij verzamelt de persoonlijke gegevens van de moeder en geeft ze onder omslag door aan de burgerlijke stand (ingeval van geheime bevalling). Op het einde van zijn 16de levensjaar krijgt het kind een recht op inzage in het dossier, wat de moeder onder bepaalde voorwaarden kan verhinderen. Zij kan dit veto uitoefenen op het einde van het 15de levensjaar van het kind. Indien de betrokken dienst een extreme conflictsituatie vaststelt, ziet hij ervan af de persoonlijke gegevens van de moeder te verzamelen en dan is de geboorte anoniem.

In Italië, zijn de biologische ouders niet wettelijk verplicht om hun identiteit mee te delen bij de aangifte van de geboorte van een kind. De anonieme bevalling is zowel voor ongehuwde als voor gehuwde moeders mogelijk. Artikel 250 van het Burgerlijk Wetboek geeft een vrouw de mogelijkheid om haar kind niet te erkennen.

Wanneer de moeder gehuwd is, volstaat de vermelding 'echtgenote van...' in de geboorteakte om de legitieme afstamming vast te stellen. Wanneer de moeder ongehuwd is, volstaat de vermelding van haar naam in de geboorteakte echter niet om de afstamming van moederszijde te bepalen. Hiervoor is een uitdrukkelijke erkenning door de moeder vereist, hetzij in de geboorteakte, hetzij in een afzonderlijke akte, opgemaakt door een ambtenaar van de burgerlijke stand, hetzij in een testament. Deze erkenning kan dus ook achteraf gebeuren. Een vrouw die jonger is dan 16 of die meerderjarig is maar onbekwaam, kan zo'n erkenning enkel

Bibliotheek van het federaal Parlement

De anonieme bevalling

dossier nr. 98 – 20.06.2005

onderschrijven met tussenkomst van haar voogd of haar curator. Wanneer de vrouw gehuwd is, kan zij bij de geboorte van het kind ook verklaren dat het kind verwekt werd met een andere man dan haar echtgenoot, of de geboorte van het kind tezamen met de natuurlijke vader van het kind aangeven.

Het kind zelf kan ook steeds een rechtsvordering indienen om de afstamming van moederszijde te laten vaststellen. De afstamming kan dan vastgelegd worden in een gerechtelijke uitspraak. Het kind zal in zo'n geval echter met een moeilijk bewijsprobleem geconfronteerd worden.

In de praktijk moet een moeder die anoniem wenst te bevallen aan het ziekenhuis vragen om bij de bevalling haar anonimiteit te behouden. In dat geval wordt een medisch dossier opgesteld met daarin de medische gegevens van de moeder en het kind. Enkel de behandelende arts van het kind heeft hiertoe toegang mits akkoord van de voogd van het kind. De wet voorziet niet dat een kind dat geboren werd uit een anonieme bevalling en dat inmiddels meerderjarig geworden is, toegang heeft tot zijn/haar medisch dossier.

De Italiaanse vereniging MOIGE (Movimento Italiano genitori) dringt er op aan dat de overheid via een informatiecampagne meer richtbaarheid zou geven aan de mogelijkheid om anoniem in een hospitaal te bevallen, zodat ongewenste kinderen meer kans zouden maken op degelijke medische zorgen en op adoptie door een familie. In het recente verleden waren er immers verschillende tragische voorvallen van pasgeboren kinderen die overleden bij gebrek aan de nodige zorgen.

B. Vansteelandt

Bibliotheek van het federaal Parlement
De anonieme bevalling
dossier nr. 98 – 20.06.2005

BELGIË

Wetgeving

Artikel 57 van het Burgerlijk Wetboek

Artikel 312 van het Burgerlijk Wetboek

Artikels 194,195, 361 en 363 van het Strafwetboek

http://www.just.fgov.be/index_nl.htm (rubriek geconsolideerde wetgeving)

Parlementaire documenten

Wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, alsook de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, teneinde de mogelijkheid in te voeren om naamloos te bevallen

<http://www.dekamer.be/FLWB/pdf/51/0155/51K0155001.pdf>

Rechtsleer

La filiation par le sang : l'établissement de la filiation maternelle

<http://www-cdpf.u-strasbg.fr/FILIAbelg.htm>

Verslag

Advies nr. 4 van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek van België van 12 januari 1998 betreffende de problematiek van anonieme bevalling

<http://www.health.fgov.be/bioeth/nl/advies/advies-nr04.htm>

Bibliotheek van het federaal Parlement
De anonieme bevalling
dossier nr. 98 – 20.06.2005

FRANKRIJK

Wetgeving

Code civil : articles 57, 62-1, 340 et 341-1, 350 et 351, 353-1

www.legifrance.gouv.fr - rubrique codes

Loi n° 2002-93 du 22/01/2002 relative à l'accès aux origines des personnes adoptées et pupilles de l'Etat

www.legifrance.gouv.fr - rubrique 'autres textes législatifs et réglementaires'

Rechtsleer

Accouchement secret

<http://vosdroits.service-public.fr/particuliers/F3136.xhtml>

Accès aux origines personnelles

<http://vosdroits.service-public.fr/particuliers/F3142.xhtml>

Une personne abandonnée dès sa naissance et élevée dans une famille d'accueil a-t-elle le droit de connaître ses origines ?

<http://vosdroits.service-public.fr/particuliers/F439.xhtml>

Placement d'un enfant au service de l'ASE : cas du pupille de l'Etat

<http://vosdroits.service-public.fr/particuliers/F2065.xhtml>

Livret d'accueil destiné aux personnes qui saisissent le Cnaop d'une demande d'accès aux origines personnelles

http://www.famille.gouv.fr/dossiers/cnaop/livret_acc.pdf

Rechtspraak

Affaire « Odièvre contre la France », arrêt du 13/02/2003 de la Cour européenne des droits de l'homme

<http://www.echr.coe.int/Fr/Judgments.htm> - rubrique 'recherche de la jurisprudence'

Bibliotheek van het federaal Parlement
De anonieme bevalling
dossier nr. 98 – 20.06.2005

LUXEMBURG

Wetgeving

Code civil : art.55 à 62, art. 334, art. 341

http://www.legilux.public.lu/leg/textescoordonnes/codes/code_civil

Memorial du Grand-Duché de Luxembourg - 29 déc. 1993 -A- n°104

Loi du 20 décembre 1993 portant approbation de la Convention relative aux droits de l'enfant, adoptée par l'Assemblée générale des Nations Unies le 20 novembre 1989 – Art 2 4)

<http://www.legilux.public.lu/leg/a/archives/1993/1042912/1042912.pdf#page=2>

Verslagen en rechtsleer

Comité des droits de l'enfant (Nations Unies) : Examen des rapports présentés par les états parties en application de l'article 44 de la convention - mars 2005

[http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/5e72f379274de106c1257018004f0c93/\\$FILE/G0540859.pdf](http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/5e72f379274de106c1257018004f0c93/$FILE/G0540859.pdf)

2ème rapport périodique du Grand-Duché de Luxembourg en application de l'article 44 de la Convention relative aux droits de l'enfant, inzonderheid p. 6 à 8

<http://www.unhchr.ch/html/menu2/6/crc/doc/report/srf-luxembourg-2-fr.pdf>

Droit de la famille - L'établissement de la filiation maternelle

<http://www-cdpf.u-strasbg.fr/FILIALuxbg.htm>

Rapport 2004 du 'Ombuds-comité fir d'Rechter vum Kand', inzonderheid p. 72

<http://www.ork.lu/PDFs/rapport2004.pdf>

Procédure d'adoption d'un enfant luxembourgeois

<http://www.croix-rouge.lu/jeunesse/index.htm>

Bibliotheek van het federaal Parlement
De anonieme bevalling
dossier nr. 98 – 20.06.2005

NEDERLAND

Wetgeving

Burgerlijk wetboek, boek 1, titel 4 : art. 19 tem 19e, art. 19j, art. 22 tem 23c, art. 198

Besluit burgerlijke stand 1994 : art. 27, art.36, art. 43 tem 48

<http://www.wetten.nl>

Parlementaire documenten – Vragen en antwoorden

Stuk II° Kamer 29200, VI, nr. 21, p. 76-77

Kamervragen, vergaderjaar 2002-2003, nr. 1759

vergaderjaar 2000-2001, nr. 1252 en nr. 465

<http://www.overheid.nl>

Rechtsleer en rechtspraak

Droit de la famille - Etablissement de la filiation maternelle

<http://www-cdpf.u-strasbg.fr/FILIApaysbs.htm>

Franse vrouw vraagt tevergeefs wie haar moeder is

http://www.justitie.nl/publicaties/tijdschriften/perspectief/Franse_vrouw_vraagt_te_vergeefs.asp

Bibliotheek van het federaal Parlement
De anonieme bevalling
dossier nr. 98 – 20.06.2005

DUITSLAND

Wetgeving

Personenstandsgesetz –Dritter Abschnitt- Geburtenbuch

<http://bundesrecht.juris.de/bundesrecht/persstdg/index.html>

Grundgesetz - Loi fondamentale : Art.1 et 2

<http://www.jura.uni-sb.de/BIJUS/grundgesetz/>

BGB § 1591

<http://bundesrecht.juris.de/bundesrecht/bgb/index.html>

Arrest van het Grondwettelijk Hof van 31/01/1989 BverfGE79, 256

Kenntnis der eigenen Abstammung

<http://sorminiserv.unibe.ch:8080/tools/ainfo.exe?Command=ShowPrintText&Name=bv079256>

Parlementaire documenten

Drucksache 682/04

<http://dip.bundestag.de/btd/14/044/1404425.pdf>

Drucksache 14/8856

<http://dip.bundestag.de/btd/14/088/1408856.pdf>

Présentation du projet de loi sur la réglementation des naissances anonymes
(avril 2002)

<http://www-cdpf.u-strasbg.fr/pj1loiacchanofra.htm>

Projet de loi sur la réglementation des naissances anonymes 23 avril 2002

<http://www-cdpf.u-strasbg.fr/pj1loiacchanofra.htm>

Drucksache 14/4425

<http://dip.bundestag.de/btd/14/044/1404425.pdf>

Rechtsleer

Anonyme Geburt und "Babyklappen"

<http://216.239.59.104/search?q=cache:d5ZQgUYFIzkJ:www.ruhr-uni-bochum.de/burgi/de/lehre/semi02s0/berger04.doc++%22anonyme+geburt+und+%22babyklappen%22berger&hl=de>

Bibliotheek van het federaal Parlement
De anonieme bevalling
dossier nr. 98 – 20.06.2005

ITALIË

Wetgeving

Codice Civile Italiano, art. 250 - 290

www.jus.unitn.it/cardoza/Obiter_Dictum/codciv/lib1.htm

Decreto del Presidente della Repubblica nr. 396/2000, art. 29

www.giustizia.it/cassazione/leggi/dpr396_00.html

Rechtsleer

Colloque 'Droit de la famille en Pologne et en Europe. Perspectives et changement.'
Université de Lublin, 2004

<http://perso.wanadoo.fr/ciec-sg/Documentation/Lublin-12-14mai2004-ColloqueUniCathol-CN-Fr-Reconnaissance-Mariages.pdf>

OBERTO, G., Bref aperçu du droit Italien de la famille, 2003

www.geocities.com/CollegePark/Classroom/6218/csm/2003/rapport.htm

La filiation par le sang : l'établissement de la filiation maternelle. Strasbourg,
Université Robert Schuman, Centre de Droit Privé Fondamental, 2002

www-cdpf.u-strasbg.fr/FILIAtalie.htm

Le droit à la connaissance de ses origines génétiques. France, Sénat, 2000

<http://www.senat.fr/lc/lc70/lc70.html>

Interessante links

www.justice.gouv.fr/Saei/Ailleurs/Enjeux/accoux.htm

<http://perso.wanadoo.fr/ciec-sg/Documentation/NotePMA.pdf>

www.genitori.it/documento.asp?sotto=36&articolo=777

www.genitori.it/documento.asp?sotto=36&articolo=78

http://www.coe.int/T/F/Affaires_juridiques/Coop%E9ration_juridique/Droit_de_la_famille_et_droits_des_enfants/Conf%E9rences/CDE%281997Malte%29F.pdf

Bibliotheek van het federaal Parlement
De anonieme bevalling
dossier nr. 98 – 20.06.2005

VERGELIJKEND RECHT

L'établissement de la filiation maternelle dans les législations européennes

<http://www-cdpf.u-strasbg.fr/FILIAComp.htm>

L'établissement de la filiation maternelle et les maternités de substitution dans les états de la CIEC

<http://perso.wanadoo.fr/ciec-sg/Documentation/AccueilDroitComp.htm>

L'accompagnement des retrouvailles : la pratique professionnelle du Quebec

http://www.famille.gouv.fr/dossiers/cnaop/r_quebec.pdf